

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства охорони здоров'я
України
від 25 вересня 2000 р. N 226

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
11 жовтня 2000 р. за N 699/4920

ІНСТРУКЦІЯ
щодо вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів
у донора-трупа

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказом Міністерства охорони здоров'я України
від 19 липня 2005 року N 357

1. Вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів для трансплантації здійснюється тільки в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та державних наукових установах (далі - заклади охорони здоров'я) за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

2. У зв'язку з тим, що вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів проводиться у вищеназваних закладах, куди транспортування трупів здійснюється після констатації смерті, виконання операцій для взяття матеріалу не вимагає додаткової констатації смерті на підставі смерті мозку.

3. Вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів для виготовлення біоімплантатів у донора-трупа проводиться за умови, якщо отримана письмова згода відповідно до Закону України "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині" та/або Закону України "Про поховання та похоронну справу", форма якої додається (додаток 1).

(пункт 3 в редакції наказу Міністерства
охорони здоров'я України від 19.07.2005 р. N 357)

4. Вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів здійснюється бригадами або групами спеціалістів закладів охорони здоров'я. У разі проведення судово-медичної експертизи донора-трупа анатомічні матеріали беруться з дозволу і в присутності судово-медичного експерта.

5. До складу бригад або груп для вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів уходять лікарі-патологоанатоми або судово-медичні експерти (залежно від профілю закладу), лікарі-хірурги або травматологи-ортопеди (залежно від виду донорського матеріалу), лаборанти, санітари. Кількість одиниць визначається для кожної бригади окремо, залежно від обсягу донорського матеріалу, який заготовляється.

6. Лікарі бригад і груп з даного виду діяльності повинні пройти відповідну підготовку за сучасними технологіями вибору донора, вилучення, первинної консервації та переробки тканин і їх компонентів у Координаційному центрі трансплантації. Через кожні 5 років лікарі бригад (груп) зобов'язані проходити тематичне вдосконалення.

7. Бригада (група) спеціалістів для вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів зобов'язана:

7.1. Чітко дотримуватися положень Закону України "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині" в розділах узяття анатомічних матеріалів від померлих та цієї Інструкції.

7.2. Дотримуватися всіх критеріїв та технологічних інструкцій, розроблених Координаційним центром трансплантації, щодо вилучення тканин, їх компонентів та фрагментів, які підлягають переробці у біоімпланти за різними технологіями.

7.3. Після проведення операцій із заготівлі суворо дотримуватися косметичних норм роботи з тілом померлого, проводити його повний туалет з використанням протезування.

8. Керівники закладів охорони здоров'я, на базі яких працюють бригади або групи для вилучення вищезазначених анатомічних матеріалів, несуть персональну відповідальність за дотримання положень Закону "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині", цієї Інструкції.

9. Вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів і фрагментів у донора-трупа для виготовлення біоімплантатів оформлюється спеціальним Актом про вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів у донора-трупа, форма якого додається (додаток 2).

(пункт 9 в редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 р. N 357)

**В. о. начальника Головного
управління організації медичної
допомоги населенню**

М. П. Жданова

Додаток 1
до Інструкції щодо вилучення
анатомічних утворень, тканини, їх
компонентів та фрагментів у донора-
трупа

ЗГОДА НА ВЗЯТТЯ АНАТОМІЧНИХ УТВОРЕНЬ, ТКАНИН, ЇХ КОМПОНЕНТІВ ТА ФРАГМЕНТІВ

Я, _____,
що _____ (прізвище, ім'я, по батькові, рік народження)
проживаю _____ за _____ адресою:

_____ ,
як дієздатна особа, усвідомлюючи значення своїх дій і діючи добровільно без матеріального
спонукання та примусу, даю згоду на вилучення у

_____ (прізвище, ім'я, по батькові померлого)
мого (моєї) _____ анатомічних матеріалів - анатомічних утворень,
(ступінь родинних відносин померлого)
тканин, їх компонентів та фрагментів з метою виготовлення біоімплантатів, необхідних для надання
медичної допомоги хворим у закладах охорони здоров'я.

Я проінформований(на), що взяття анатомічних матеріалів померлого проводиться відповідно
до Закону України "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині" (стаття
16) та Закону України "Про поховання та похоронну справу" (стаття 6).

Згоду отримав:

(ступінь родинних відносин особи, яка дала згоду)

(підпис особи, яка дала згоду)

" ___ " _____ 200_ р.

(прізвище, ім'я, по батькові)

(заклад охорони здоров'я, посада)

(підпис)

" ___ " _____ 200_ р.

У разі відсутності в донора-трупа родичів,
визначених у статті 16 Закону України "Про
трансплантацію органів та інших анатомічних
матеріалів людині", згода отримується в особи,
визначеної в статті 6 Закону України "Про
поховання та похоронну справу".

(підпис іншої особи, яка взяла на себе зобов'язання
поховати померлого та має відповідне свідоцтво про
смерть)

" ___ " _____ 200_ р.

(Інструкцію доповнено додатком 1 згідно з наказом
Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 р. N 357)

Додаток 2
до Інструкції щодо вилучення
анатомічних утворень, тканин, їх
компонентів та фрагментів у донора-
трупа

**АКТ ПРО ВИЛУЧЕННЯ N _____
АНАТОМІЧНИХ УТВОРЕНЬ, ТКАНИН, ЇХ КОМПОНЕНТІВ ТА ФРАГМЕНТІВ У
ДОНОРА-ТРУПА**

Акт судово-медичного дослідження / експертизи* / патолого-анатомічного розтину померлого N _____
Вік (повних років) донора-трупа _____
Дата судово-медичного дослідження / експертизи* / патолого-анатомічного розтину померлого _____
Дата вилучення анатомічних утворень, тканин, їх компонентів та фрагментів _____
Анатомічні утворення, тканини, їх компоненти та фрагменти, які були вилучені: _____

I. М'ЯКІ ТКАНИНИ (шт.)	Кількість	Кількість (шт.)	
1. Тверда мозкова оболонка		24. Фрагмент діяфіза ліктьової кістки	
2. Перикард		25. Фрагмент діяфіза променевої кістки	
II. ТКАНИНИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ		26. Гребінь клубової кістки	
1. Скронева фасція		27. Фрагмент крила клубової кістки	
2. Широка фасція стегна		28. Фрагменти ребер	
3. Сухожилок великогомілкового м'яза		29. Реберний хрящ	
4. Сухожилок довгого долоневого м'яза		30. Тіло хребця	
5. Сухожилок інших м'язів		31. Колінний суглоб	
6. Блок надколінка з його власною зв'язкою та блоком великої стегнової кістки		32. Плечовий суглоб	
7. Блок п'яткової кістки з фрагментом ахіллового сухожилка		33. Фрагмент нижньої щелепи	
8. Надколінок		34. Фаланги пальців, кістки ступні і кисті	
9. Головка стегнової кістки		35. Фрагмент кісток поверхні черепа	
10. Фрагмент діяфіза стегнової кістки		36. Піраміда скроневої кістки	
11. Нарости стегнової кістки		III. СУДИНИ ТА КЛАПАНИ	
12. Дистальний кінець стегнової кістки		1. Аорта, інші артеріальні і венозні судини	

13. Проксимальний кінець стегнової кістки		2. Клапани серця, аорти та інших великих судин	
14. Дистальний кінець великої гомілкової кістки		IV. ІНШІ ТКАНИНИ	
15. Проксимальний кінець великої гомілкової кістки		1. Слухові кісточки	
16. Фрагмент діафіза великої гомілкової кістки		2. Барабанна перетинка	
17. Пагорок великої гомілкової кістки		3. Кістковий мозок	
18. Дистальний кінець малої гомілкової кістки		4. Шкіра	
19. Проксимальний кінець малої гомілкової кістки		5. Рогівка	
20. Фрагмент діафіза малої гомілкової кістки		6. Зуби	
21. Дистальний кінець плечової кістки		7. Склера	
22. Проксимальний кінець плечової кістки		8. Трахея	
23. Фрагмент діафіза плечової кістки			

Узяття здійснив фахівець, відповідальний за вилучення тканин

(П. І. Б.)

(підпис)

* У разі необхідності проведення судово-медичної експертизи анатомічні матеріали в померлого донора беруться з дозволу і в присутності судово-медичного експерта (стаття 16 Закону України "Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині").

Вилучення здійснено з дозволу і в присутності лікаря судово-медичного експерта

(П. І. Б.)

(підпис)

(Інструкцію доповнено додатком 2 згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.07.2005 р. N 357)